

Για την μετα-ΣΥΡΙΖΑ εποχή (Σχέδια και μεθοδεύσεις)

Η νέα μεγάλη αυταπάτη του Αλέξη Τσίπρα

Ο Δ. Σαββόπουλος σε πρόσφατη συνέντευξή του χαρακτήρισε τον Αλέξη Τσίπρα ως longplay αυταπατώμενο. Κι έχει δίκιο. Η λεγόμενη «ωριμότητα» του Τσίπρα και του ΣΥΡΙΖΑ δυστυχώς περνάει μέσα από αλλεπάλληλες διαψεύσεις προσδοκιών.

Η νέα τους μεγάλη αυταπάτη είναι ότι το πολιτικό κλίμα είναι αναστρέψιμο. Ότι τα δημοσκοπικά στοιχεία μπορούν να αλλάξουν, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να ξανακερδίσει το χαμένο έδαφος, αρκεί να βελτιώσει την εικόνα της κυβέρνησης. Το πλάνο τους είναι απλό: να κλείσει θετικά ο κύκλος της δεύτερης αξιολόγησης, να πετύχουν κάποια δέσμευση για την μεσοπρόθεσμη διευθέτηση του χρέους (πέρα από την βραχυπρόθεσμη) και τέλος να ξεκινήσει η αγορά Ελληνικών ομολόγων από την ΕΚΤ δηλ. να περάσουμε στην ποσοτική χαλάρωση.

Όλα αυτά αν γίνουν θάνατο οπωσδήποτε πολύ σημαντικά και θα μετρήσουν θετικά στην εικόνα της κυβέρνησης. Αλλά πολιτικά θα είναι ικανά για να αλλάξουν τα δημοσκοπικά δεδομένα; Η πείρα λέει πως όχι.

Στην πολιτική ιστορία της Ελλάδας όταν μια κυβέρνηση δημοσκοπικά μπαίνει σε μια πτωτική τροχιά τότε είναι αδύνατον να την ανακόψει. Αυτό συνέβη με όλες τις κυβερνητικές αλλαγές της μεταπολίτευσης. Είναι μια «νόρμα» του πολιτικού μας συστήματος, μια χαρακτηριστική συνθήκη της πολιτικής μας ζωής. Απέναντι σε αυτό το πρόβλημα βρέθηκαν όλοι οι μεταπολιτευτικοί πρωθυπουργοί και δυστυχώς δεν μπόρεσαν να το αντιμετωπίσουν. Ούτε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής το 1979-80, ούτε ο Α. Παπανδρέου το 88, ούτε ο Σημίτης το 2004, ούτε ο Κ. Καραμανλής το 2009, ούτε ο Σαμαράς το 2014 που ακόμα και αν δεν ανατρεπόταν και συνέχιζε να κυβερνά και πετύχαινε να βελτιώσει τα οικονομικά της χώρας, δεν θα μπορούσε να ανατρέψει τα σε βάρος του

δημοσκοπικά δεδομένα. Αργά ή γρήγορα θα υποχρεωνόταν να πάει σε εκλογές και να τις χάσει.

Η συνειδητοποίηση αυτής της αμείλικτης πραγματικότητας από την μεριά του Τσίπρα και του ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι χρονικά προσδιορίσιμη πότε θα γίνει. Μπορεί σύντομα, μπορεί και σε ένα χρόνο, μπορεί... Από την στιγμή αυτή πάντως (της συνειδητοποίησης) θα εξαρτηθεί, σε μεγάλο βαθμό, η προσφυγή στις κάλπες. Προς το παρόν ο Αλέξης Τσίπρας και ο ΣΥΡΙΖΑ (και οι ANEL μην τους ξεχνάμε) είναι προσηλωμένοι στον στόχο της ανατροπής των δημοσκοπικών στοιχείων. Βλέπουν την φθίνουσα πορεία τους αλλά ευελπιστούν, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν αντιλαμβάνονται τι γίνεται γύρω τους και που πάει το πράγμα.

Γιατί η μετα-ΣΥΡΙΖΑ εποχή έχει ήδη ξεκινήσει. Όλες οι πολιτικές διεργασίες και οι ζυμώσεις γίνονται με βάση αυτή την παραδοχή. Ο κύκλος της κυβερνητικής ζωής του ΣΥΡΙΖΑ ουσιαστικά κλείνει, είναι στο τέλος του. Είναι θέμα χρόνου η αλλαγή της κυβέρνησης που εκτός απροόπτου (κάτι που δεν πρέπει ποτέ στην Ελλάδα να παραβλέπεται) θα γίνει κανονικά μέσα από την προσφυγή στις κάλπες.

Οι εναλλακτικές λύσεις που διαφαίνονται εκ πρώτης όψεως είναι δύο: α) αυτοδύναμη κυβέρνηση της Ν.Δ. και β) κυβέρνηση συνεργασίας με κορμό την Ν.Δ. (σε περίπτωση έλλειψης αυτοδυναμίας).

Ο υψηλός βαθμός συσπείρωσης του κεντροδεξιού χώρου (85% και πάνω) καθιστά για την Ν.Δ. αναγκαίο το άνοιγμα προς τον κεντρο-αριστερό χώρο αν θέλει να διεκδικήσει τον στόχο της αυτοδυναμίας (καθώς τα περιθώρια προς τον ακρο-δεξιό χώρο και είναι περιορισμένα και δεν συμβαδίζουν με το μεταρρυθμιστικό προφίλ του Κ. Μητσοτάκη). Στον κεντροαριστερό χώρο όμως ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη μια πολιτική συγκρότησης ενός προεκλογικού μετώπου απέναντι στην Ν.Δ. και την διεκδίκηση της αυτοδυναμίας με πρωτοβουλία του ΠΑΣΟΚ και της Δημοκρατικής Συμπαράταξης.

Η θεωρία των τριών ομόκεντρων κύκλων

Η εν λόγω θεωρία (Λαλιωτικής έμπνευσης) προσβλέπει στην

μετατροπή του ΠΑΣΟΚ (και κατ επέκταση της Δημοκρατικής Συμπαράταξης και της Κεντροαριστεράς) σε ρυθμιστικό παράγοντα των μετα-ΣΥΡΙΖΑ εξελίξεων. Πρώτη προϋπόθεση για κάτι τέτοιο είναι να αποτραπεί «πάση θυσία» η εξασφάλιση αυτοδυναμίας από την Ν.Δ. Στο σημείο αυτό θα δοθεί η κύρια μάχη (από κοινού με τον ΣΥΡΙΖΑ με την μορφή ενός άτυπου μετώπου). Δεύτερη προϋπόθεση είναι να υποχρεωθεί στη συνέχεια η Ν.Δ. (ως πρώτο κόμμα αλλά όχι αυτοδύναμο) να συμπράξει σε κυβερνητικό επίπεδο με την κεντροαριστερά (Δημοκρατική Συμπαράταξη + ΣΥΡΙΖΑ), υπό την απειλή της προσφυγής και πάλι σε εκλογές (με απλή αναλογική αυτή τη φορά).

Όλη αυτή η πολιτική στην αφετηρία της έχει σαν βασική επιδίωξη την αποφυγή στην μετα-ΣΥΡΙΖΑ εποχή της συνεργασίας και πάλι Ν.Δ.-ΠΑΣΟΚ. Στο ΠΑΣΟΚ έχει δημιουργηθεί ένα είδος ψύχωσης με αυτό το θέμα. Θεωρούν ότι η εκλογική κατάρρευση του ΠΑΣΟΚ οφείλεται στην συνεργασία που έκανε με την Ν.Δ. Εκτός αυτού δεν θα ήθελε να εκχωρήσει στον ΣΥΡΙΖΑ και πάλι τον ρόλο της αξιωματικής αντιπολίτευσης (να γυρίσουμε δηλ. στις συνθήκες της πρό ΣΥΡΙΖΑ εποχής). Διεκδικεί λοιπόν μια κοινή πορεία με τον ΣΥΡΙΖΑ κάτω από την γενική ομπρέλα της λεγόμενης κεντροαριστεράς. Αυτό βέβαια, μπορεί να πει κανείς, ότι υποκρύπτει και μια προσπάθεια να αποφύγει νέες ευθύνες καθώς μόνιμη επωδός των στελεχών του παραμένει ότι το ΠΑΣΟΚ πλήρωσε βαριά το κόστος της διάσωσης της χώρας.

Για τον Λαλιώτη και το ΠΑΣΟΚ ο ευρύτερος κεντροαριστερός χώρος αναπτύσσεται σε τρία διακριτά επίπεδα, τρεις ομόκεντρους κύκλους: Το ΠΑΣΟΚ (το πρώτο, στενό και πιο πολιτικό επίπεδο), την Δημοκρατική Συμπαράταξη (το δεύτερο πιο ανοιχτό επίπεδο με μετωπικά χαρακτηριστικά συνεργασίας κάποιων δυνάμεων) και την Κεντροαριστερά (που περιλαμβάνει «τους πάντες» που ορίζονται σε αυτόν τον χώρο, από μεμονωμένα άτομα μέχρι πολιτικούς φορείς, δηλ. την κεντροαριστερή παράταξη με την πλατιά έννοια. Εδώ είναι και ο ΣΥΡΙΖΑ και πλήθος προσωπικά σχήματα που ευδοκιμούν σε αυτόν τον χώρο και οι χιλιάδες ανώνυμοι κεντροαριστεροί).

Μέσα σε αυτό το σχήμα τακτοποιείται και κατατάσσεται ο καθένας. Για αυτό αποφασίζει το ΠΑΣΟΚ. Αν δεν περιλαμβάνεται

κάποιος στο ΠΑΣΟΚ (για διάφορους λόγους) μπορεί να ανήκει στην Συμπαρατάξη, αλλά οπωσδήποτε ανήκει στην κεντροαριστερά. Είναι σύντροφος τελικά. Ο Πασοκοκεντρισμός στο μεγαλείο του.

Η σχηματική αυτή Πασοκοκεντρική διάταξη έχει μια έντονη οσμή από τα παλιά. Το ΠΑΣΟΚ ξανάρχεται «ενωμένο δυνατό». «Από τις πράξεις της αριθμητικής, από εδώ και πέρα, θα κάνουμε μόνο πρόσθεση και πολλαπλασιασμό αντί για αφαίρεση και διαίρεση που κάναμε μέχρι τώρα» (Λαλιώτης).

Γίνεται φανερό ότι όταν δεν προκύπτει κάτι καινούργιο ξανάρχεται στα πράγματα το παλιό ή τουλάχιστον διεκδικεί κάτι τέτοιο. Θα τα καταφέρει όμως;

Αλήθεια ποιο είναι σήμερα το ΠΑΣΟΚ και ποια η Δημοκρατική Συμπαρατάξη;

Ένας εκτεταμένος χώρος παλιών παραγόντων (στελεχών όπως αρέσκονται να λέγονται) που ανέδειξε το πολιτικό σύστημα στα σαράντα χρόνια λειτουργίας του από την μεταπολίτευση και μετά, που καιροφυλακτεί ονειρευόμενο την επιστροφή του στα πολιτικά πράγματα. Τέως υπουργοί, βουλευτές, πολιτευτές, δήμαρχοι, νομάρχες, διοικητές οργανισμών, δημοτικοί σύμβουλοι, συνδικαλιστές, κομματικά στελέχη, κρατικοδίαιτοι επιχειρηματίες κλπ.κλπ. Όλοι αυτοί καλούνται να αναλάβουν έναν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάδειξη του κεντροαριστερού χώρου σε ρυθμιστή των εξελίξεων. Με μια ήδη επιβαρημένη και αλλοτριωμένη σχέση με το κοινωνικό και πολιτικό τους περιβάλλον.

Ο πολιτικός χώρος της κεντροαριστεράς βρίσκεται σήμερα σε πλήρη αντίθεση με τις πολιτικές του παρελθόντος. Απαιτεί ριζικές αλλαγές, νέα πρόσωπα, νέες πολιτικές αντιλήψεις και πρακτικές. Η απορριπτικότητα του παλιού πολιτικού κόσμου, αυτή που έφερε τον ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία, εξακολουθεί να υπάρχει. Και όποιος την αγνοεί ή έχει την αίσθηση ότι δεν υπάρχει πλέον, σύντομα θα την βρει μπροστά του.

Ο κεντροαριστερός χώρος δεν μπορεί σήμερα να εκφραστεί μέσα από το ΠΑΣΟΚ, την ΔΗΜΑΡ και τα άλλα μικρά σχήματα στελεχών του παλιού ΠΑΣΟΚ. Ούτε μέσα από την συνένωσή τους. Ούτε από την

τυχόν όψιμη προσχώρηση του ΣΥΡΙΖΑ σε αυτόν.

Η υπόθεση της κεντροαριστεράς είναι αρκετά πολύπλοκη υπόθεση και υπόκειται σε μια σειρά περιορισμούς σε ό,τι αφορά, πρώτα από όλα τις δυνάμεις που κεντρικά μπορούν να αναλάβουν την ευθύνη της. Και εδώ προς το παρόν μπορεί να υπάρχει δυστοκία, περιορισμένες διαθεσιμότητες και κενό. Ωστόσο όσο υπάρχει και αναπαράγεται η αντίθεση προς το παλιό τόσο θα διατηρείται στην επικαιρότητα και το αίτημα της ανανέωσης.

Μήλιος Χρήστος